

KESKKONNAAMET

Priit Voolaid
Riigimetsa Majandamise Keskus
priit.voolaid@rmk.ee

Teie 20.01.2023

Meie 21.02.2023 nr 7-9/22/11974-4

**Keskkonnaameti arvamus Laashoone-Peterna
märgade metsade veerežiimi taastamise
uuendatud kavatsuse kohta**

Pöördusite Keskkonnaameti poole arvamuse saamiseks Peterna-Laashoone märgade metsade kuivenduskraavide likvideerimise uuendatud kavatsusele.

Võrreldes varasema kavatsusega, millele Keskkonnaamet andis kooskõlastuse 14.07.2022 kirjaga 7-9/22/11974-2, on uuendatud versioonis suurendatud taastamisala piire. Taastamisala piiride muudatust põhjendate sooviga hinnata kraavide sulgemise vajadust laiemal ala Pedja jõe lammil ning hõlmata uurimisala koosseisu kõik selles piirkonnas asuvad kraavid. Lisate veel, et hüdroloogilise modelleerimise kohaselt on varem hõlmamata jäänud kraavide mõju kohalikule veerežiimile väga oluline. Antud kava on aluseks veerežiimi taastamisprojekti koostamiseks. Projekti esimeses etapis viiakse läbi kraavide uurimistöö, mille järel hinnatakse kraavide sulgemise võimalusi ja vajadust.

Võrreldes esialgse kavaga, on taastamisala piirid muutunud järgmiselt: esialgse ala piirid on suures osas samad, kuid juurde on lisatud taastamisala Pedja jõest ülesvoolu, esialgsest alast põhjas. Kaht lahus asuvat taastamisala lahutab Torni raba. Uus taastamisala asub kogu ulatuses Põltsamaa raba sihtkaitsevööndis. Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eeskirja järgi on Põltsamaa raba sihtkaitsevööndis inimeste viibimine keelatud ajavahemikus 1. veebruarist 30. juunini¹. Sarnaselt esialgses kavas esitatud taastamisalale, kattub ka uus ala Torniraba metsisemängu alaga² ning väiksemal määral rabapüü³ ja kaljukotka elupaigaga⁴. Lähim teadaolev kaljukotka pesapuu asub uue taastamisala servast ~2,8 km kaugusel, jäädes seega välja kaljukotka tuumalast (ala 2 km raadiuses ümber pesapuu). Ala kattub ka merikotka elupaigaga⁵ ja antud elupaigas asuvast pesapuust möödub üks uuritavatest kraavidest⁶ väga lähedalt. Selles piirkonnas tuleks uuringute ja töödega oodata juuli lõpuni. Uuele taastamisalale jääb ka kanakulli elupaik⁷. Elupaiga piir jookseb osaliselt pikki kraavi⁸, mis jääb pesast lähimas kohas ~250 meetri kaugusele. Mürarikkad tööd tuleks sealgi planeerida pärast 31. juulit. Pedja

¹ Vabariigi Valitsuse 18.05.2007 määruse nr 153 „Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eeskiri“ (edaspidi kaitse-eeskiri) § 13 lõige 2 punkt 1

² registrikood KLO9102248

³ registrikood KLO9117806

⁴ registrikood KLO9127518

⁵ registrikood KLO9127513

⁶ Eesti topograafia andmekogu (ETAK) ID 2729029

⁷ registrikood KLO9128082

⁸ Eesti topograafia andmekogu (ETAK) ID 2735134

jõgi ja selle lähiumbrus on ka mitmete nahkhiireliikide toitumispaik (hõbe-, põhja-, parginahkhiir, suurevidevlane, pruun-suurkõrv ja veelendlane) ja veelendlase puhul asuvad seal ka suvised varjupaigad⁹. Planeeritavad uuringud ja tööd neile eeldatavalt olulist mõju ei avalda.

Pedja jõe ääres kattub taastamisala osaliselt III kaitsekategooriasse kuuluvate künnapuude kasvualaga, kuid taastamine neid ei mõjuta ja enamuse kasvuala jääb taastamisalalt välja.

Alal kaitsekorda muuta pole plaanis ning kehtivad püstitatud kaitse-eesmärgid vastavalt kaitse-eeskirjale ja kaitsekorralduskava seisukohtadele ning meetmetele. Nagu ka saadetud kavatsuses mainitud, siis ei tohi kavandatud tegevused halvendada Laashoone-Rõika tee seisukorda ja seeläbi ligipääsu lamminiitudele ja nende hooldamist. Vastav lahendus tuleb leida projekteerimise käigus ja hea lahenduse korral saab tulemusi kasutada ka järgmistes analoogsetes projektides. Pärandniitude seisukohast on oluline, et kraavide sulgemine ei halvendaks vähemalt praegu hoolduse tarbeks rendil olevate niitude (Põltsamaa jõe vasakkaldal ning Pedja jõe paremkaldal) hooldamisvõimalusi. Juba praegu on hoolimata rajatud (või mitte kõige paremini planeeritud) ligipääsudest kohati keeruline niitmistööd teostada. Kavatsuses on välja toodud, et "tuleb vältida kraavide sulgemise negatiivsete mõjude avaldumist rohumaadel" ning "Kraavide sulgemine ei tohi raskendada hooldatavatele aladele juurdepääsu ning heina kokkuveo tingimusi. Vajadusel puhastatakse selleks pool-looduslikke kooslusi läbivate kraavide otsad ning luha märjemates kohtades kaevatakse voolunõvad liigvee ärajuhtimiseks". Viimane tegevus tuleb kindlasti hoolikalt planeerida, kuigi sellekohaseks sisendiks puuduvad Keskkonnaametil hetkel andmed. Hoolikalt valitud kohtades kraavide puhastamine ning voolunõvade rajamine võiks parandada hooldustingimusi ka praeguse seisuga võrreldes. **Palume taastamistegevuste planeerimisel ja maahooldustingimuste tagamisel teha tihedat koostööd maahooldajaga** (Arvi Põldaas).

Lisaks eelmainitule jääb kehtima ka juba Keskkonnaameti varasemas kirjas 7-9/22/11974-2 väljatoodu. **Seega leiab Keskkonnaamet, et uuendatud kavatsuses kirjeldatud uuringud ning tööd on põhjendatud, kuna märgade metsade taastamine aitab saavutada Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eesmärke.** Kraavide sulgemine aitaks taastada märgasid elupaigatüüpe ja luua soodsamad elutingimused sealsetele liikidele. Kraavide sulgemise kavandamisel peab arvestama, et Laashoone-Rõika tee seisund ei tohi halveneda ja samal ajal peab vähendama selle mõju looduslikule veerežiimile. Täpsemat hinnangut veerežiimi taastamise mõjudele saab anda tööprojektide alusel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Käthlin Rillo

peaspetsialist juhataja ülesannetes

Loodushoiutööde büroo

Peeter Anijalg 5381 3589

peeter.anijalg@keskkonnaamet.ee

⁹ registrikood KLO9104460